

УДК 355.1-057.36:159.9:316.286

Наталя Петрівна ШАЛИГІНА,
*викладач кафедри іноземних мов навчально-наукового центру
іноземних мов Національного університету оборони України
ім. І. Черняховського, м. Київ*

БРИФІНГ ЯК ОСНОВНИЙ ВИД СЛУЖБОВО- ДІЛОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ

Статтю присвячено аналізу брифінгу як одного з основних видів службово-ділової взаємодії військовослужбовців під час участі у міжнародних миротворчих операціях. У статті досліджується та уточнюється сутність терміна “брифінг”, розглядаються різні типи, структура та специфічні особливості брифінгів саме у військовій сфері, а також обґрунтовується необхідність розвитку умінь військових фахівців ефективно проводити брифінги та взаємодіяти під час цього виду службово-ділового спілкування.

Ключові слова: брифінг, інформаційний брифінг, брифінг-нарада з метою прийняття рішень, оперативний брифінг, брифінг-нарада для персоналу, службово-ділова взаємодія.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Міжнародна миротворча діяльність посідає особливе місце серед пріоритетів України у сфері зовнішньої політики. Для успішного застосування Збройних Сил України у врегулюванні воєнних конфліктів особовий склад повинен мати специфічну підготовку відповідного рівня (політична, правова, мовна, психологічна тощо) для проведення конкретної операції. Окрім того, українські військовослужбовці мають бути спро-

можними ефективно діяти у нештатних ситуаціях і непередбачуваних обставинах під час виконання своїх обов'язків, а також відповідати рівню оперативної, технічної підготовки та бути сумісними з арміями інших держав, які беруть участь у міжнародних миротворчих операціях [4].

За цих умов особливого значення набувають такі якості військового фахівця, як мобільність, креативність, високий професіоналізм, здатність до налагодження ділових контактів з іноземними партнерами у процесі військово-професійної діяльності в іншомовному багатонаціональному середовищі.

Однак вивчення досвіду участі українських військовослужбовців у міжнародних миротворчих операціях свідчить про деякі істотні недоліки в їхній підготовці та безпосередньому виконанні завдань з підтримки миру. Одним із таких недоліків є недостатня комунікативна підготовка особового складу миротворчого контингенту та персоналу, що негативно впливає на ефективність їх діяльності та на імідж країни в цілому.

Специфіка професійної діяльності українських військовослужбовців під час участі у міжнародних миротворчих операціях полягає в тому, що вона дуже часто відбувається в особливо важких умовах (врегулювання бойового конфлікту, ситуації оперативного реагування, екстремальні ситуації, стихійні явища тощо) та здійснюється в іншомовному багатонаціональному середовищі. Саме тому потреба в ефективній комунікації особливо гостро постає під час безпосереднього проведення конкретної операції, де міжособистісне непорозуміння може призвести до трагічних наслідків.

Професійна діяльність офіцера багатонаціонального штабу передбачає готовність і здатність до ефективного спілкування як з місцевим населенням, так і у військовому колективі. Вартим уваги є той факт, що багато українських військовослужбовців не обізнані в соціокультурних аспектах спілкування, а саме: етнопсихологічних особливостях поведінки, моральній культурі та етичних нормах спілкування, характерних для країни, де проходить миротворча місія. Проблеми виникають не лише під час спілкування та вирішення певних проблем

з місцевим населенням, але й у міжособистісній професійній взаємодії з іноземними колегами. Також важливою є сформованість таких комунікативних якостей та вмінь, як: комунікабельність, емоційна усталеність, витримка, такт, вміння відстоювати свою точку зору, здатність зрозуміло висловлювати свої думки.

Окрім того, військові фахівці мають володіти основами ділового спілкування, знати особливості основних видів службово-ділової взаємодії, що характерні для їхньої професійної діяльності, та бути спроможними ефективно взаємодіяти з колегами під час їх проведення.

До основних видів службово-ділової взаємодії військовослужбовців під час міжнародних миротворчих операцій належать брифінги (наради, інструктажі), офіційні та робочі зустрічі, переговори, ділові бесіди та телефонні розмови. Серед них найпоширенішим видом ділового спілкування є брифінг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Дослідженню різних аспектів видів ділового спілкування та їх особливостей (ділових бесід, телефонних розмов, прес-конференцій, брифінгів, “круглих столів”, інтерв’ю, дискусій, дебатів) присвячена низка робіт вітчизняних і зарубіжних науковців (Є. Бакумова, М. Бахтін, Ф. Бацевич, В. Бебик, П. Бейлі, А. Белова, Г. Грайс, І. Данилюк, А. Загнітко, В. Королько, Л. Кравець, З. Мацюк, Л. Мацько, В. Ожидрянова, Н. Станкевич, С. Шевчук, О. Яшенкова). Більшість наукових розвідок у цьому напрямі спрямовані на дослідження цих видів ділового спілкування у мас-медійній, суспільно-політичній, інформаційно-комунікаційній сферах та у сфері публік релейшнз (ПР). Н. Максимчук досліджує особливості вербальної поведінки співробітників міністерства оборони Сполучених Штатів Америки (США) (на матеріалі брифінгів міністерства оборони США), а також англомовний брифінг як окремий тип дискурсу та його специфічні риси. Проте, наразі у педагогічній літературі бракує досліджень, присвячених аналізу брифінгу як основного виду службово-ділової взаємодії саме у військовій сфері, що зумовлює актуальність і новизну цієї статті.

Метою статті є з'ясування сутності брифінгу як основного виду службово-ділової взаємодії військовослужбовців, дослідження структури різних типів брифінгів та виявлення їх специфічних рис, а також обґрунтування необхідності підготовки військових фахівців до проведення брифінгів різних типів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наразі у мовленні українських військовослужбовців домінують терміни “нарада” та “інструктаж” для позначення цього виду міжособистісної взаємодії. Проте, дедалі частіше у службово-діловому спілкуванні уживається слово іншомовного походження брифінг, яке є порівняно новим в українській мові та увійшло у вжиток наприкінці 70-х – на початку 80-х років. У професійній мові англійських льотчиків брифінг означає “короткий передпольотний інструктаж”. Поступово термін вийшов за межі вузькоспеціального вживання, розширив своє значення до “інструктаж”, “інструктивна нарада”, а потім перейшов до професійної мови журналістів, де став позначати один із різновидів спілкування журналістів з офіційними представниками. Згідно з дефініційним аналізом брифінг (англ. briefing від англ. brief – короткий, нетривалий) – це коротке інформаційне повідомлення для представників засобів масової інформації (ЗМІ), яке робиться зазвичай офіційною особою, представником влади чи інших вищих інстанцій стосовно актуальних питань суспільно-політичного життя країни; коротка прес-конференція [2; 3; 5; 7]. На відміну від прес-конференції, брифінг є менш масштабною подією, на якій інформується про важливі події, хід міжнародних переговорів, конференцій, симпозіумів, семінарів, пропозиції та погляди учасників, досягнуті результати. Українські дослідники В. Бебик та В. Королько визначають брифінг як регулярну зустріч з журналістами, що проходить, як правило, в одному місці і в один час. Часто брифінг схожий на суху інформаційну довідку. Брифінг стає своєрідним звітом про виконану протягом певного часу роботу (як правило, один тиждень), а також способом поінформувати про найближчі плани організації чи установи [1; 6].

Брифінги – традиційна практика інформаційної діяльності оборонного відомства США (Пентагону). Саме під час таких брифінгів

роз'яснюють офіційну позицію Сполучених Штатів Америки щодо актуальних питань політичного життя в межах самої держави та на міжнародному рівні. Досліджуючи спілкування, що відбувається у міністерстві оборони США (військовій установі, що належить до сфери політичної діяльності американського уряду), Н. Максимчук відносить дискурс брифінгу до сфери політичного та військового дискурсу, а також до типу дискурсу у сфері паблік рілейшнз, тому що, окрім військових і політичних питань під час брифінгу обговорюють питання пропаганди позитивного іміджу американського уряду та американської армії як у самих Сполучених Штатах Америки, так і поза їх межами. До того ж участь у брифінгах беруть не тільки представники американських ЗМІ, а й журналісти світових інформагенцій [8, 9]. У дискурсі англомовного брифінгу переважає інформаційна функція, спонукальна ж (домінантна для рекламного дискурсу) наявна лише імпліцитно [10]. Таким чином, дискурс англомовного брифінгу є складним типом дискурсу і виступає як інтегроване утворення гібридного типу дискурсу, оскільки виявляє ознаки різних типів дискурсів, насамперед, політичного, інформаційного та дискурсу у сфері ПР, що функціонує в межах дискурсу ЗМІ [8; 9].

Останнім часом термін “брифінг” вийшов за межі мас-медійної сфери та широко застосовується в інших галузях суспільного життя у значенні “коротка зустріч, зазвичай офіційних осіб, з метою інструктажу чи обговорення певних питань” [3]. У військовій сфері брифінг (англ. military briefing, brief meeting) – це коротка інформаційна нарада; детальний інструктаж перед початком військової операції; звіт про підсумки проведення військової операції [13]. Потреба у проведенні брифінгів виникає, коли необхідно швидко повідомити службу інформацію керівному чи особовому складу, надати інструктаж, оперативно прийняти рішення стосовно певного питання тощо. За ступенем ефективності брифінги випереджають письмові та навіть електронні види службово-ділового спілкування, адже вони забезпечують негайну, взаємоузгоджену та конструктивну міжособистісну взаємодію. Це набуває особливого значення під час безпосереднього проведення конкретної операції, коли несвоєчасне донесення інфор-

мації та незлагоджений аналіз ситуації може призвести до трагічних наслідків.

На відміну від промови та дискусії брифінг – це такий вид ділової взаємодії, який передбачає пряму, безпосередню передачу фактичної тезової інформації без використання риторичних прийомів мовлення (пишномовних та гіперболічних висловів, емоційних жестів, анекдотів та жартів), довгих передмов, складних пояснень, широких висновків. Характерна особливість і, безперечно, позитивна риса брифінгу – його офіційний характер, а отже, виключення двозначних формулювань та оцінок. Саме ця особливість різнить його від прес-конференції та інтерв'ю [8]. Для брифінгів у військовій сфері характерні такі риси: об'єктивний, усебічний, доцільний, стислий та лаконічний виклад інформації; неупереджене ставлення до предмета повідомлення; діловий стиль мовлення.

У військовій сфері існує чотири основних типи брифінгів: інформаційний брифінг, брифінг-нарада з метою прийняття рішень, оперативний брифінг (брифінг-інструктаж), брифінг-нарада для персоналу [11; 12; 14].

Інформаційний брифінг спрямований на повідомлення: внутрішньої, робочої інформації, яка необхідна для ефективної діяльності підрозділів; надзвичайно важливої, термінової інформації, що потребує негайної реакції чи обговорення; комплексної інформації, що містить складні плани, порядки дій, ситуації, статистичні дані, схеми, графіки тощо, які вимагають детального пояснення; суперечливої інформації, що також потребує уточнення і пояснення.

Ключовим під час проведення інформаційних брифінгів є вміння об'єктивно повідомляти важливу фактичну інформацію по суті. Проведення інформаційних брифінгів не передбачає надання коментарів, рекомендацій, висновків чи повідомлення рішень стосовно цієї інформації.

Особливості, структура та формат проведення інформаційних брифінгів становлять основу для інших типів цього виду службово-ділового спілкування. Саме тому офіцери багатонаціональних штабів у першу чергу повинні оволодіти технікою проведення інформаційних брифінгів.

Брифінг-нарада з метою прийняття рішень є найскладнішим з огляду на особливості та формат проведення. Цей тип брифінгів спрямований на отримання відповідей, обговорення та прийняття рішень щодо певного питання. Як правило, прийняттю рішення передують ретельний аналіз та вивчення проблеми. Брифінги такого типу різняться за ступенем дотримання формальностей та детальності під час проведення, що залежить від рівня командування та обізнаності головуючого і присутніх у предметі обговорення.

Оперативний брифінг (брифінг-інструктаж) спрямований на коротке висвітлення плану операції або віддавання наказу про бойові дії чи розгортання (передислокацію) військ. Під час проведення оперативних брифінгів можливий обмін важливою інформацією, повідомлення рішень командування, віддавання розпоряджень, роз'яснення порядку дій та інструктаж безпосередньо перед початком операції.

Брифінг-нарада для персоналу спрямована на обмін важливою інформацією між представниками керівного й особового складу; повідомлення керівному й особовому складу про поточний стан військової операції; вирішення питань, що потребують спільного узгодження; оголошення рішень;

визначення та постановка завдань; роз'яснення порядку дій чи інструктаж.

Для проведення брифінгу-наради для персоналу встановлюється перелік питань для обговорення (порядок денний), згідно з яким представники особового складу повідомляють відповідну інформацію. Цей тип брифінгів поєднує у собі специфічні особливості трьох попередніх типів, однак не є засіданням з метою вирішення певних питань чи повідомлення рішень. Основним призначенням брифінгу-наради для персоналу є координація спільних зусиль та діяльності підрозділу, хоча подекуди керівний склад може приймати рішення безпосередньо під час обміну й обговорення інформації.

Не існує єдиної загальноприйнятої структури брифінгів. Формат проведення цього виду службово-ділової взаємодії залежить від складності повідомлюваної інформації, рівня підготовленості аудиторії та місцевих особливостей.

Так, наприклад, у структурі проведення інформаційних брифінгів виділяють три основні етапи: вступ, виклад основної інформації та висновок.

Вступна частина інформаційного брифінгу включає: привітання та офіційне представлення (за потреби); повідомлення грифу секретності (за умови, що під час брифінгу повідомляється секретна інформація); повідомлення мети зібрання (яка інформація повідомляється і навіщо); коротке висвітлення плану, основного змісту та ключових ідей повідомлення; повідомлення процедури та методів презентації інформації.

Основна частина інформаційного брифінгу передбачає логічний виклад інформації, використання наочних засобів (прилади для відображення інформації, демонстративний матеріал, моделі, перекидні лекційні блокноти, слайди) для виділення основної та допоміжної інформації, використання ефективних мовних засобів при переході від одного питання до іншого. Доповідач має бути готовим до запитань на будь-якій стадії презентації інформації.

Заклучна частина повідомлення включає дуже стислий висновок та коротке заключне речення, відповіді на запитання, оголошення наступного доповідача (за необхідності).

Під час проведення брифінгу-наради з метою прийняття рішень слід дотримуватися такої структури: вступна частина, обговорення рішень та підбиття підсумків.

Вступна частина брифінгу-наради з метою прийняття рішень містить: привітання та офіційне представлення (за потреби); повідомлення грифу секретності (за умови, що під час брифінгу повідомляється секретна інформація); повідомлення мети зібрання; постановку та стислий опис проблеми; надання рекомендацій щодо рішень стосовно поставленої проблеми.

Якщо командир (будь-яка інша особа, уповноважена приймати основні рішення) вже ознайомлений з проблемою і володіє усією необхідною інформацією, то на цьому етапі проведення брифінгу можна перейти до безпосереднього донесення рішень до особового складу, пропустивши подальші структурні елементи проведення брифінгу.

Етап обговорення рішень передбачає обговорення та визначення критеріїв і вимог, висунення припущень, визначення обмежуючих обставин та умов, обговорення різних варіантів вирішення проблеми, резюмування дискусії, надання рекомендацій командирі щодо вибору найоптимальнішого шляху вирішення проблеми, обґрунтування причин.

На заключній стадії проведення брифінгу-наради з метою прийняття рішень відводиться певний час на запитання та відповіді. Головуючий повинен ретельно формулювати свої висловлювання та добирати словесні засоби під час підбиття підсумків, що дозволило б командирі швидко схвалити чи відхилити рекомендоване рішення. Варто також зазначити, що перед початком брифінгу командир має отримати заздалегідь підготовлені розпорядження чи інші виконавчі документи для підпису на випадок прийняття відповідного рішення.

Оперативний брифінг (брифінг-інструктаж) за своєю структурою подібний до процедури віддавання бойового наказу. Брифінг-нарада для персоналу має таку саму структуру як і інформаційний брифінг, але є менш структурованим.

Запорукою успішного перебігу та високої продуктивності брифінгів є дотримання процедури підготовки та проведення, яка містить чотири основних кроки – планування, підготовку, виконання, аналіз та оцінку результатів.

Етап планування передбачає ретельний огляд усіх деталей проведення брифінгу, а саме: аналіз основних цілей зібрання та визначення ключових питань, аналіз цільової аудиторії (особливості, потреби та очікування), ретельний аналіз організаційних моментів (методи проведення, наочні засоби представлення інформації та обладнання, раціональний розрахунок і розподіл часу, узгодженість у діях усіх учасників). Кінцевим результатом цієї стадії підготовки до проведення брифінгу є складання деталізованого плану презентації інформації.

На етапі безпосередньої підготовки до проведення брифінгу відбувається дослідження, збір та вивчення інформації; відбір необхідного матеріалу (що відповідає цілям і завданням брифінгу); визначення ключових питань та ідей, організація відібраного матеріалу в логічній

послідовності, підбір наочних засобів зображення інформації; словесне оформлення виступу та підготовка коментарів для демонстрації наочних засобів зображення інформації; аналіз стилю мовлення та відбір мовних засобів (що відповідають ситуації мовлення та специфічним особливостям цільової аудиторії); ретельна перевірка й уточнення підготовлених матеріалів (уточнення вимови та правопису окремих слів, а також імен, прізвищ, посад, звань учасників; уточнення та перевірка всіх роздаткових матеріалів і наочних посібників тощо).

Під час безпосереднього проведення брифінгу (етап виконання) ключовим є налагодження контакту з аудиторією та забезпечення умов для свідомого сприймання інформації аудиторією та продуктивного зворотного зв'язку. Надзвичайно важливим у цьому відношенні є сама особистість військовослужбовця, який проводить брифінг, та кредит довіри до нього від колег і підлеглих. Успішні доповідачі, як правило, поєднують такі якості, як упевненість, невимушеність поведінки, обізнаність у предметі розмови, чітке, зрозуміле мовлення, тактовність і вихованість.

На заключному етапі (аналіз та оцінка результатів) підбиваються підсумки проведення брифінгу та складається звіт про результати проведення брифінгу із зазначенням теми та питань, дати та місця проведення, списку учасників, а також подається короткий виклад основного матеріалу (інформаційні брифінги), перелік рекомендацій та відповідне їх схвалення, часткове схвалення з певними змінами або відхилення, розпорядження тощо (інші типи брифінгів).

Існує чотири основних методи викладення інформації під час проведення брифінгу: без підготовки, імпровізовано; читання з рукопису; промова з пам'яті; використання стислого плану та нотаток.

Зазвичай, перевага надається останньому методу презентації інформації, коли військовослужбовець, який доповідає, лише використовує заздалегідь підготовлений план виступу з важливими нотатками, що створює ефект невимушеного, живого та природного виступу. Використання цього методу викладення інформації вимагає від мовця добре розвинених комунікативних навичок, глибокої обізнаності у предметі обговорення, ретельної підготовки, репети-

цій свого виступу, досвіду участі у брифінгах та інших службових заходах.

Незважаючи на обраний метод презентації, важливим є лаконічний виклад інформації простою, зрозумілою для аудиторії мовою. Також надзвичайно корисним є використання доречних невербальних засобів комунікації (міміка обличчя, погляд, жести, знаки привертання уваги, постава тощо) та різноманітних наочних засобів презентації інформації. Під час проведення брифінгу слід уникати емоційних звернень, добровільних коментарів та думок від аудиторії, суперечок та дискусій, запитань до аудиторії. Водночас варто зазначити, що завдання мовця полягає у тому, щоб не перетворити брифінг у нудну, втомлювальну презентацію інформації. Брифінги можуть бути жвавими, динамічними, майстерно організованими службовими заходами, подекуди із використанням яскравих висловів, дотепних відповідей та гумористичних ремарок. Необхідною умовою успішного проведення брифінгу є створення ненапруженої та доброзичливої атмосфери.

Про актуальність досліджуваної проблеми та необхідність оптимізації комунікативної підготовки майбутніх офіцерів багатонаціональних штабів свідчать результати опитування слухачів “Курсу офіцерів багатонаціональних штабів для участі в міжнародних миротворчих операціях та антитерористичних операціях”, проведеного у навчально-науковому центрі міжнародної миротворчої діяльності Національного університету оборони України. Більше половини респондентів (54,2 %) зазначили, що офіцери ЗСУ недостатньо добре володіють нормами й етикетними еталонами службово-ділового спілкування. Окрім того, 54,2 % опитаних вказали на недостатній рівень володіння державною (українською) мовою, а 75 % – на низький рівень володіння англійською мовою.

Так, з-поміж 24 респондентів 67 % щодня або часто беруть участь у проведенні інформаційних брифінгів, нарад, інструктажів під час виконання своїх службових обов'язків. Близько 38 % опитаних відчують труднощі у проведенні вказаних видів службово-ділового спілкування та участі в них. Так, була відмічена розбіжність у результатах

двох видів опитування, перше з яких передбачало самостійне оцінювання слухачами свого рівня знань особливостей проведення брифінгів, нарад, інструктажів, а друге було спрямоване на виявлення об'єктивного рівня знань з цієї теми. За результатами першої анкети, 4,2 % респондентів оцінили свій рівень знань як низький, 25 % – як задовільний, 58,3 % – як достатній і 12,5 % – як високий. Тоді як тестування слухачів з метою визначення дійсного рівня знань за темою “Брифінг. Типи, структура та особливості проведення” вказує на засвоєння ними матеріалу в неповному обсязі. Так, лише 21 % респондентів продемонстрували хороший рівень знань цієї теми (з них 8 % – високий і 13 % – достатній). Близько третини слухачів мають задовільний рівень (31 %), проте 48 % показали низький рівень знань особливостей проведення брифінгів, нарад, інструктажів.

На сьогодні під час військово-професійної підготовки офіцерів до участі у міжнародних миротворчих операціях недостатня увага приділяється їх комунікативній підготовці. На нашу думку, до “Курсу офіцерів багатонаціональних штабів для участі в міжнародних миротворчих операціях та антитерористичних операціях” необхідно включити дисципліну “Основи ділової мови”, у результаті вивчення якої військовослужбовці повинні:

засвоїти основні принципи професійного спілкування англійською мовою (яка є офіційною мовою НАТО), принципи та засоби офіційно-ділового мовлення;

ознайомитися з типами, структурою та специфічними особливостями проведення основних видів службово-ділової взаємодії (брифінги, офіційні та робочі зустрічі, переговори, ділові бесіди та телефонні розмови);

оволодіти еталонами та нормами службово-ділового спілкування, а також основними формами мовленнєвого етикету для службово-ділового спілкування;

опанувати основи ведення службово-ділової документації англійською мовою;

підвищити рівень практичного володіння англійською мовою для професійного та службово-ділового спілкування.

З огляду на це, важливою є розробка практичних рекомендацій щодо вивчення дисципліни “Основи ділової мови для офіцерів багатонаціональних штабів”, а саме: змісту, методів, засобів, основних форм навчання, а також оптимального обсягу та розподілу навчального матеріалу і часу для його опанування.

Висновки. Отже, брифінг – це найбільш поширений та ефективний вид службово-ділової взаємодії військовослужбовців під час проведення міжнародних миротворчих операцій. Результати опитування військовослужбовців показали недостатній рівень знань, умінь та практичного досвіду проведення брифінгів різних типів. Уміння ефективно організувати та проводити брифінги є необхідним елементом комунікативної компетентності військовослужбовців. На разі під час військово-професійної підготовки офіцерів до участі в міжнародних миротворчих операціях недостатня увага приділяється розвитку комунікативної компетентності, а саме комунікативної здатності здійснювати ефективне спілкування для успішного вирішення професійно спрямованих завдань в умовах багатонаціонального середовища. Комунікативна підготовка офіцерів багатонаціональних штабів повинна здійснюватись у двох основних напрямках, а саме: оволодіння основами службово-ділового спілкування та підвищення рівня володіння англійською мовою, яка є офіційною мовою НАТО.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Саме дослідження специфічних особливостей інших видів службово-ділової взаємодії офіцерів багатонаціональних штабів під час проведення міжнародних миротворчих операцій, а також розробка практичних рекомендацій щодо підвищення рівня їх комунікативної підготовки для успішного професійного та службово-ділового спілкування є перспективою наших подальших досліджень.

Список використаної літератури

1. Власюк О. С. Україна в системі міжнародної безпеки: монографія / О. С. Власюк. – К. : НІПМБ, 2009. – 450 с.
2. Бибик С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / С. П. Бибик, Г. М. Сютя. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.

3. Вільний тлумачний словник: новітній онлайнний словник української мови [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/f/bryfingh>
4. Комлев Н. Г. Словарь иностранных слов / Н. Г. Комлев. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2000. – 1308 с.
5. Крысин Л. П. Толковый словарь иностранных слов / Л. П. Крысин. – М. : Эксмо, 2008. – 944 с.
6. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія / В. М. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с.
7. Королько В. Г. Основы паблік рилейшнз / В. Г. Королько. – М. : Рефл-бук ; К. : Ваклер, 2000. – 528 с.
8. Максимчук Н. М. Англомовний брифінг як тип дискурсу / Н. М. Максимчук // *Studia Linguistica*. – К. : ВПЦ “Київський університет”. – 2011. – Випуск 5 (2). – С. 496–499.
9. Максимчук Н. М. Особливості вербальної поведінки співробітників міністерства оборони США (на матеріалі брифінгів міністерства оборони США) / Н. М. Максимчук // *Мова і культура*. Наукове видання. – К. : Вид. дім Дмитра Бураго. – 2012. – Вип. 15. – Том I. (155). – С. 236–239.
10. Ожидрянова В. Г. Англомовний дискурс міжнародних прес-конференцій: структурний, семантичний і прагматичний аспекти: дис. канд. філ. наук : 10.02.04 / В. Г. Ожидрянова. – К., 2008. – 200 с.
11. GNU Collaborative International Dictionary of English [Electronic resource]. – Mode of access : <http://gcide.gnu.org.ua/?q=briefing&define=Define&strategy>
12. Briefings [Electronic resource]. Mode of access : http://tsg3.us/tnsg_lib/pldc_school/off_basic/st_7000_materials/lesson_9.pdf
13. Effective Army Briefing. [Electronic resource]. Mode of access : http://www.mc.edu/rotc/files/8413/1471/7313/MSL_201_L08a_Effective_Army_Briefing.pdf
14. Military Briefings [Electronic resource]. Mode of access : <http://arotc.uncc.edu/sites/arotc.uncc.edu/files/MSL%20401%20Officership%20Section%2005b%20-%20Military%20Briefing.pdf>

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор Свистун В. І.

Стаття надійшла до редакції 14.01.2015.

Шалыгіна Н. П. **Брифінг как основной вид служебно-делового взаимодействия во время проведения международных миротворческих операций**

Статья посвящена анализу брифинга как одного из основных видов служебно-делового взаимодействия во время проведения международных миротворческих операций. В статье исследуется и уточняется сущность термина “брифинг”, рассматриваются разные типы, структура и специфические особенности брифингов именно в военной сфере, а также обосновывается необходимость развития умений военных специалистов эффективно проводить брифинги и взаимодействовать во время этого вида служебно-делового общения.

Ключевые слова: брифинг, информационный брифинг, брифинг-совещание с целью принятия решений, оперативный брифинг, брифинг-совещание для персонала, служебно-деловое взаимодействие.

Shalyhina N. P. **Briefing as the main means of military communication during international peacekeeping operations**

The article focuses on the problem of briefings as the main means of military communication during international peacekeeping operations.

Within the research the term “briefing” has been examined and defined. Thus briefings are the most efficient and common means of presenting information to commanders, staffers, soldiers, or other specified audiences. Briefings are often preferred to written or even electronic communication because they are direct, immediate, and interpersonal.

The paper briefly introduces to the four basic types of Army briefings. The most fundamental, the information briefing, aims to inform the listener and gain his or her understanding. The second type, the decision briefing, aims to obtain an answer or a decision. Commander or staff officer usually presents the third, the mission briefing – typically in critical situations to reinforce decisions or orders and to provide details and guidance necessary for the mission’s success. The fourth type is the staff briefing, focused on ensuring a coordinated or unified effort among commanders and staffers responsible for various aspects of a mission.

The formats and peculiar features of the four basic types of Army briefings have been elaborated. Within the research we came to a conclusion that briefings have no standard formats. Complexity of information, background of the audience, and local preferences will influence format. However, all basic types of Army briefings share some common features.

The article deals with four steps to effective briefings that correspond to the four activities of the operations process: planning, preparing, executing and assessing.

The paper provides the results of the survey of the student-officers conducted at the Center of Peacekeeping Operations (National Defense University of Ukraine) that prove the importance of the research and the necessity of elaborating the theoretical backgrounds and practical recommendations regarding the development of communicative skills and abilities as an effective briefer. The ability to construct and deliver effective briefings is the fundamental leadership action and the key element that determines the efficiency, effectiveness and performance of the military personnel, organization or unit in discharging their duties.

Keywords: *briefing, information briefing, decision briefing, mission briefing, staff briefing, military communication.*